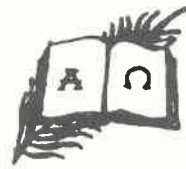

BÉKEHÍRNÖK

„A jövőendő a béke emberéé”

XIX. (LIX.) ÉVF. 10. SZ.

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

1975. MÁRCIUS 9.

Harminc éves történet

Gyakran utazom. Azon az esős őszi napon mindössze hárman ültünk a pesti gyorsfülkéjében. Barátommal beszélgetve, szóba került egyik baptista gyülekezetünk. Ekkor kapcsolódott a beszélgetésbe harmadik útítársunk. Ötven év körül, szikár termetű, napégette arcú, őszülő halántékú férfi volt. Kérte, hallgassuk meg történetét.

„Apám Kovács volt. Napi tizenkét órán át ütötte, formálta az izzó vasat. Meg sem fordult a fejében, hogy más szakmát válasszak. Nyomdokába léptem. Abban az időben már dúlt a világháború. Bennünket — 18—20 éves fiatalokat — leventekiképzésben részesítettek. A fapuskás, vaktöltényes harcászatok idején még nem gondoltam arra, hogy mindez szomorú valósággá válik az életemben. Negyvennégy őszén én is katona lettem. Apámat már két évvel előbb elvitték. Azóta sem hallottunk hírt felőle. A november, december az Ipoly mentén, a mai Szlovákia területén ért bennünket. Losonc, Füle környékén foglaltuk el állásainkat. Már nagyon közel járt a front. Éjszakánként ágyúmoraj, repülőgépzúgás volt az altatódalunk. Kegyetlen hidegben gyakran napokat töltöttünk az erdőben. Egy különösen hideg, éhezéssel, lövészárok-ásással terhes hét, sok-sok társam értelmetlen halála érlelte meg bennem a szökés gondolatát. December közepén szörnyű bombázást élünk át. Felbolydult méhkasokhoz hasonlított a környék. Mindenki keresett valakit. Hozzáértartozóját, barátját, bajtársait. Itt találkoztam gyermekkori pajtásommal, akivel együtt vonultunk be; kettesben nekivágtunk az éjszakának. Igyekeztünk az erdő sűrűjében maradva minél távolabb kerülni szökésünk helyétől. Hajnalra megközelítettük az Ipoly folyását. Éhezve, fáva, vacogva itt vártuk be az estét. Az éj leple alatt sikerült a túlsó partra jutnunk. Némileg megnyugodva folytattuk utunkat. Nemsokára kis nórádi falu határába érkeztünk. A szélső házak egyikének elhagyott fészerét választottuk éjszakai pihenőül. Reggel szív-szorongva kerestük a háziakat. Kedves idős házaspár hallgatta érdeklődve történetünket és kérésünket: civil ruhákra lenne szükségünk. Mindenekelőtt asztalhoz ültettek bennünket. Meglepődtem, mikor a házigazda imádsággal kezdte az étkezést. Elmondták, hogy baptista hívők. Szép családot neveltek, felnőtt gyermekeik részint a faluban, részint a közeli városban laktak, egyik fiuk pedig katonaként. A nap további részét pihenéssel töltöttük az oly régen áhított kemence-melegnél. Estére együtt volt a ruházat. A néni mindezt megtoldotta egy-egy kis batyu elemőzsiával. Könnyes szemmel búcsúztunk. A karácsonyt mindketten családjunk körében tölthettük. Ma is meghatódva gondolok a drága öregekre...”

A Keleti pályaudvar forgatagában hálás szívvel gondoltam az idős házaspárra. Nemcsak hallgatón, cselekvő részesei is voltak ők az evangéliumnak.

Ilfű Berki András

Külföldi hírek

Mit tehetnek a népesebb városi gyülekezetek a kicsi és gyakorta lelkipásztor nélküli gyülekezetek megsegítésére?

Ez a kérdés foglalkoztatta a svédországi baptista vezetőket, s elhatározták, hogy meghívják a laikus és nyugdíjas prédikátorokat egy konferenciára, mely jó alkalma lehet a felső vezetés és munkatársaik számára e kérdés megbeszélésére.

Az előadásokban és az azt követő beszélgetésben egyöntetűen hangsúlyt kapott: milyen lényeges a lelkész nélküli gyülekezetekben felavatott igeszólok megbízása a szolgálatra vagy a szolgálatból visszavonulóké, kik még ellenszolgálatás nélkül szolgálhatnak szerény lehetőségű gyülekezetekben.

A szeretet mindent eltűr

1 Kor 13:7

Igehirdetéseimben — újszövetségi textus esetén — nagyon ritkán hivatkozom a görög szövegre. Mostani írásom hadd tartozzon a kivételek közé, mivel mondanivalómat a görög szövegre építem. Erre az indít, hogy nem tudtam megbarátkozni azzal az igével: a szeretet mindent eltűr.

A mindennapi élet sok szomorú példája kötözött meg. Elgondolhatjuk, hogy mi lesz abból a gyermekből, akinek szülei mindent eltűrnek. Mi lesz abból az osztályból, gyárból, gyülekezetből, társadalomból, ahol a vezetők mindent eltűrnek. A szeretettel nincs ellentétben a rend, a fegyelem. Sőt a szigorúság, a fenytetés sem.

Előrebocsátom, hogy igénk görög kifejezése sem mond mást, mint amit bibliánkban olvashatunk. Csak mást is mond hozzá. Ez a „más” segített, hogy erről az igéről most írhatok.

Az a szó, melyet igénk így fejez ki: eltűr, a görög szövegben így hangzik: HÜPOMENEI. Ez a HÜPOMENÓ ige jelen idő egyes szám harmadik személye. Az ige szótári jelentése: hátramaradni, kitartani, helytállni, elviselni, eltűrni, elszenvadni. Innen van az, hogy igénkről a különböző fordításokban négyféle kifejezés van. Legtöbbször a hagyományos szöveget használja: a szeretet mindent eltűr. A két római katolikus fordítás szerint: a szeretet mindent elvisel. Raffay szerint: a szeretet mindenben kitart. A most készülő protestáns fordítás szerint: a szeretet mindent elhordoz. A továbbiakban a görög szó szótári alakja szerint próbálom igénket elemezni.

A szeretet tud a háttérben maradni. A szeretet a világ legnagyobb jótévéje. Ezt bizonyítani sem kell. Mégis mikor a szeretetet viszonzni kell, az sokszor elmarad. Szinte érthetetlen: hogy fogadhat el sok ember annyi jóságot, önfeláldozást a hála legkisebb jele nélkül! Pedig milyen fájdalmas tövis egy szerető szívnek, ha mindig csak kihasználják!

Sajnos az emberek sokszor megfélemednek a háláról. Visszaélnék a megbocsátással is, ha abban sokszor és könnyen részesülnek. Ezért mondja Wilde Oszkár angol író, hogy túl sok szeretetet adni annyi, mint Júdásokat nevelni.

Az Úr Jézus életében is az látható, hogy a szeretet mindenben áldozatkész. Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be őt. Tíz meggyógyított leprás közül kilenc hálátlan. Heródes trónon ül, Kajafás főpapi székben, ő keresztre kerül.

Örök tartozásaink

A tartozás bántó, kényelmetlen és kellemetlen. Az az igazság, hogy nem szeretünk tartozni. Földi dolgokban lehet egy olyan ideális helyzet, hogy nem tartozunk senkinek semmivel. Azonban a hívő embernek — ha minden e világi tartozást kifizet is — marad még éppen elég törleszteni való adóssága. Ezeknek a tartozásoknak közös jellemzőjük, hogy állandó jellegűek.

Egyik terhelő adósságunk: a bűnnek, a testnek az adóssága (Rm 8:12). Szeretnénk, ha elévülne, ha csak úgy el lehetne felejteni. Dávid azt kérte, hogy ifjúságának vétkeiről ne emlékezzék meg Isten (Zsolt 25:7). Ha Isten ezt az adósságot számon tartja, nincs ember, aki megállhat előtte (Zsolt 130:3).

Ez az adósság bármikor rászakadhat az emberre (Zsolt 40:13). Menekülhet, költözhetsz más vidékre, nyomom követ mindenüvé ez az adósság! Itt nincs elévülés, Isten egyszer mindent számonkér. Ha ma számot adsz bűnbánattal arról az adósságról, hű és igaz az Isten megbocsátja, elengedi azokat (Pél 28:13). Jézus Krisztusban megszünteti Isten a bűn adósságát (Kol 2:14), meg-

szabadít úgy, hogy nem leszünk többé adósok a bűnnek és a testnek (Jn 8:36). E szabadítás után válik alkalmassá az ember arra, hogy a hívő élet rendjéhez tartozó állandó jellegű adósságokat törlessze.

Tartozunk a szeretettel (Róm 13:8). Megváltott emberek tartozása ez hívők és nem hívők felé. Ismertető jelünk a világban. Csak akkor vagyunk képesek naponként törleszteni, ha maga Isten tanított meg erre a szeretetre (1 Thes 4:9), sőt ha az Isten szeretete árad ki a szívünkbe (Róm 5:5). A szeretet mennyi titka az Istentől való születés (1 Jn 4:7). A szeretet örök tartozás. Törlesztjük, de soha ki nem fizetjük. Az első keresztényeket ezzel jellemezték: „nézzétek, mennyire szeretik egymást!”

Hogy állunk mi ezzel a tartozásunkkal? Aki a szűkebb családban, a gyülekezetben nem tud szeretni, erőtlenné és alkalmatlanná válik arra, hogy az emberiség nagy családjában szeretet szerint cselekedjék.

Tartozunk az erőtlenség gyengeségeit hordozni! (Róm 15:1) Ne magunknak kedveskedjünk! Azt jelenti ez, hogy első-sorban nem vársz, hanem adsz szeretetet. Különösen az erőtléneknek, megfáradtnak, lelki betegeknek van nagy szükségük szeretetre. Arra, hogy hordozzák és segítsék őket a gyülekezetben. A megbocsátás is ez a terület (Mt 6:14—15, Ef 4:32).

Ha valaki kész és képes arra, hogy elhordozza az erőtlenséget, ez arra mutat, hogy az Úrban van, akiben mindenhez és mindenkihez elégséges erőt kap (Ef 6:10, Fil 4:13). Így szinte kiváltsággá lesz ez a tartozás, megerősített életünk fémjelzőjévé. Isten tudja, hogy milyen komoly és nehéz dolog hordozni másokat. Az Ige nem arról beszél, hogy ez könnyű vagy nehéz, hanem azt mondja: tartozol vele!

Az áldozat vállalása is tartozás (Róm 15:26—27). A macedóniaiak anyagi áldozatot vállaltak a jeruzsálemi szegények

De azért van vigasztalás olyan szív számára, mely szeretetét, jóságát szétosztogatta, és érte keveset vagy semmit se kapott. Isten angyalai összegyűjtik az eltékozolt, félreértett, hála és jutalom nélküli jócselekedeteket. Ezek is szószólóink lesznek majd az Atya előtt, mikor mi is irgalomra szorulunk.

A szeretet mindenben kitart, helytáll.

A kötelességtudat elmegy egy mérföldre. A buzgóság kettőre. Az áldozatkészesség háromra. A hősiesség négyre. A szeretet útja a végtelenben vész el.

Nézzétek az Úr Jézusnak mindenben kitartó szeretetét. Isten úgy szerette e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte. Az Úr Jézus viszont úgy szeretett, hogy önmagát adta a világnak. Ezen a szereteten nem változtatott a betlehemi istálló jászla. Az sem, hogy később sem volt hely, ahová lehajthatna volna fejét. Az sem, hogy a hozsannából feszítőd meg, a tanítványból áruló lett. Az sem, hogy utolsó óráiban mindenki elhagyta őt. Szeretete helytállt a családban, az imádkozásban, a küldetésben. Szeretetére számíthattak a szegények, betegek, bűnösök egyaránt.

Érdemes hát a szeretetben kitartani, helytállni? Annak, aki csak azt nézi, hogy szeretete milyen hasznot jelenthetne, annak nem érdemes! Az csak alkalmazkodjon! Cserélgesse elveit és barátait. De aki az Úr Jézustól megtanulta, hogy az élet leg-szebb célja a szolgálat, az tartson ki a szeretetben, mert általa szebb és jobb lesz a világ.

A szeretet mindent elvisel, eltűr, elszenvad. Milyen teherbíró képessége van a szeretetnek! Ő az emberiség nagy családjának a cselédje. Mindig hétköznapi ruhában jár. Éjjel-nappal készségszolgálatban van. A szeretet el tudja viselni a fontos, divatjátámult ruhát. Eltűri mások szeszélyeit, gorbombaságait. El tudja viselni, hogy kihasználják, becsapják. A szeretet türelmes. Tud csendben várni. A szeretet békétűrő. Tud békességben szenvedni.

Ebben is az Úr Jézus a példakép. A farizeusok azt mondták rá, hogy bűnös, ördög van benne. Azzal is rágalmazták, hogy nagytűkű, részeges. A főpap istenkáromlással vádolja. Legdühösebb ellenségei között hallgat. Tudja, hogy az irigységet és gyűlölködést érvekkel nem lehet meggyőzni. Kivetkőztették ruhájából, de szeretetéből nem.

Ahhoz, hogy valaki jó iparos legyen, el kell kezdeni dolgozni és gyakorolni. Ahhoz, hogy valaki művész legyen, sokat kell tanulni és ismételni. A türelmes szeretet nehéz mesterség. Még többet kell gyakorolni! De érdemes, mert közelebb visz az Úr Jézushoz való hasonlósághoz.

Békefi Pál

javára. Előzőleg már lelki javakat kaptak, így viszonzás volt az áldozat. Van aki Isten kifürkészhetetlen szándéka szerint az életét adja áldozatul az Ige hirdetésére (Róm 1:14—15). Kötelesség és készek az evangéliumot hirdetni. Jó dolog, Isten áldása kíséri, ha Isten népe kész a világban levő éhezők és szenvetők megsegítésére, a gyülekezet terheinek a hordozására. Tetszik-e ez nekünk? Ha igen, vegyük komolyan, hogy tartozunk vele! Ha sokszor terhes tartozás-ként vállaljuk az áldozatot, Isten Lelke segítsen el bennünket arra, hogy tetszéssel, örömmel és jó kedvvel tegyük azt (2 Kor 9:6—7).

S ezeken felül önmagunkkal is tartozunk (Flm 19). Az igazi megajándékozottság titka ez. Azonban talán ez a legnehezebb. Mennyi mindent odaadna és oda is ad az ember önmaga helyett! Mennyire kíméljük magunkat! Gondoljunk most beteg szeretteinkre. Milyen nagy lehetőségei vannak országunkban a gyógykezeléseknek! Mennyi áldozatos életű orvos, ápolónő! Mégis rád, a te személyes jelenlédre, gyöngéd ápolásra van még szükségük. Gondoljunk idős szüleinkre! Valaki pénzt küldött hosszú hónapok után szüleinek, pedig őt várták fokozódó vágyódással. Ő, egy váratlan, kedves meglepetéssel kísért látogatás! Téged várnak, önmagaddal is tartozol nekik! Gondoljunk most gyermekeinkre. Jól tanulnak, mindenük megvan, gazdag lehetőségek előtt állnak. Mégis nem árvák egy kicsit? Jut belőlünk, lényünk, önmagunkból is nekik? Van-e lelki közösségünk velük? Érdekel-e kicsi vagy nagy problémájuk? Gondoljunk most szolgálatunkra! Önmagunkat is beleadjuk? Osztozunk-e testvéreink örömeiben és bánatában? Gondoljunk most előljáróinkra! Az áldozatunk mellé tegyük oda szívünket is, tisztelünket és szeretetünket is!

Amit tettél, amit adtál, amivel szolgáltál, ezen felül magaddal is adsz vagy! Jézus Krisztus is azon felül, amit tett itt e földön, önmagát is adta — váltásul sokakért (Mt 20:28).

Pócsik Béla

Baptista vezetők látogatása

A Baptista Világszövetség, illetve a 13. Baptista Világkongresszus vezetősége részéről két testvérünk látogatott Budapesten: dr. Roland Goulding európai főtitkár, a Baptista Világszövetség társfőtitkára és dr. Gerhard Claas, az NSZK-beli baptisták főtitkára, a Világkongresszus rendező bizottságának elnöke. Vendégeink látogatása elsősorban a júliusban Stockholmban tartandó 13. Világkongresszus előkészületeivel kapcsolatosan jött létre.

A baptista vezetők február 19-én este érkeztek Budapestre, a Wesselényi utcai gyülekezetben meghallgatták a Központi Énekkar előadását és testvéri üdvözléseket adtak át a Baptista Világszövetség, az Európai Baptista Szövetség, az NSZK-beli baptista szövetség és a kongresszus rendező bizottsága nevében.

A hivatalos tárgyalások február 20-án folytak. A délelőtti megbeszélésen Laczkovszki János egyházelnök testvér vezette a tárgyalást, amely elsősorban a Baptista Világkongresszus előkészületeivel és a magyar küldöttek részvételével és szolgálatával foglalkozott. A délutáni megbeszélésre Palotay Sándor testvér fogadta vendégeinket. Ez alkalommal is megbeszélés tárgyát képezték a délelőtti

témák, a Világkongresszuson való részvételünk a Központi Énekkar tervezett kiutazása és szolgálat, továbbá egy 1976 őszi tervezett európai baptista tanácskozás budapesti terve...

A Világszövetség vezetői kifejezték azt a reménységüket, hogy a magyar küldöttek nagy mértékben hozzájárulhatnak a világkonferencia tartalmi gazdagításához, elsősorban a jó hír énekkar szolgálatával.

A megbeszélés során vendégeink szívesen vették azt a bejelentést, hogy tanulmányi bizottságunk foglalkozik a Világkongresszus témájával és az „Új nép az új világ számára” témakörben készülő tanulmányt szélesebb körben is ismertté kívánja tenni.

A szívélyes és testvéri beszélgetésekben ismertté lett a Világkongresszus programjának néhány részletéről, amelyet később lapunkban is ismertetni fogunk.

Dr. Goulding és dr. Claas testvér rövid látogatása e nap estéjével ért véget, amikor vendégeink az úpesti gyülekezet istentiszteletén vettek részt, és mindketten igehirdetéssel is szolgáltak.

E szolgálatokról alábbiakban részletebben is beszámolunk.

Két igehirdetésre emlékezve kell írnom, mert üzenetük nemcsak annak a 400–500 embernek szólt, akik hallgatták őket, hanem az ország egész testvériségének is. 1975. február 20-án az úpesti gyülekezet lelkipásztora, Kalkó József testvér köszöntötte gyülekezetében dr. R. Goulding testvért, az Európai Baptista Szövetség főtitkárát és dr. G. Claas testvért, az NSZK-beli baptisták főtitkárát, és mindkettőjüket felkérte igehirdetésre.

Dr. R. Goulding testvér — akinek beszédét Gerő Sándorné testvér fordította — a 2Kor 5:14-re utalva mondta el igehirdetését. A messze idegenből jöttek szolgálatát általában más lelkülettal hallgatjuk, mint a megszokottakat. Ennek ellenére el kell mondanom, hogy akik odafigyeltünk, Isten élő szavát hallottuk. Mindkét igehirdető prédikálása megragadott.

„Mert a Krisztusnak szerelme szorongat minket...” — hallottuk az idézetet. Ez a mondat adott jó alapot a megváltott Krisztusban való egységének értésére. Például említette az igehirdető a hordót, amelynek dongáit vasbroncs szorítja össze. „Krisztus szerelme tart engem össze egyénileg. Krisztus szerelme tart minket össze közösségileg.” Nagyon jó a gyülekezetben — folytatta Goulding testvér —, mert itt sokféle ember megfér: szegény és gazdag, tanult és kevésbé képzett, apa és fia és még sok különbséget sorolhatnánk, de összetart a Krisztus tökéletes szeretete. Ő nem tesz különbséget, nem személyválogató. Nem szeret engem jobban, mint téged, de téged sem szeret jobban nálam. Úgy vagyunk, mint a hordó dongái. A vasbroncs (Krisztus szeretete) összerakja, összetart. Csak együtt érünk valamit. Nemrég Afrikában jártam, ahol primitív emberek között szolgáltam, és jártam Kanadában, tanult emberek között. Itt előadást tartottam. Határozottan éreztem, hogy Krisztus szeretete összetart minket. Sokféle vagyunk, de a különbségek ellenére is az ő szeretetében egységben élünk.

Ó, térdeim...

Ó, térdeim, ti makacs-gőgösek,
Mért vagytok oly konokul merevek?
Hogy vívjam meg éjvölgyi nagy csatám,
Ha két térdem csak zsoldos katonám?
Nem kellek! En vesztés nem lesz!
— A szívem szólt, önként jelentkezett!
S a két kezem: két vídám közlegény.
Hajlik térdem, már nem makacs, kemény.
Hatalmas Őr, harcolni kész vagyok!
Roskadjatok, térdetek. roskadjatok!
Kezem imára emeld, két karom!
Hulló könnyben omolj, bűnbánatom!
Győnge szívem, vívjad nehéz tusát:
Ez éjszakából kiált, kiált, kiált!
Harcold nehéz könny-véres harcodat,
Míg válasz nem jó s hajnal nem hasad.
Eljött az Őr, a völgyet fény fedi,
Kezébe vett s bűnöm mögém veti.
Dicső hajnal, kegyelem reggele!
— Enyém vagy, szólt s így lettem gyermeke.
Ó, térdeim, a völgyből új vezet!
Friss örömm, hálára táj kezét!
Szívem, te új, áldott kegyelmi szív,
Urad nevé ujjongva szerte vidd!
Ragyogjatok, szemek, ragyogjatok!
Tükrözzétek, mit föntől kaptatok.
— Ó, titkos harcok, könnyes, szent imák,
Rá nyílt a válasz: Erő, győzelmi láng!

Stefura Erzsébet

Két hír Tiszántúlról

Margitai Lajos ny. lelkipásztor testvér 75 éves. A békéscsaba gyülekezet testvérisége örömmel és Isten iránti hálaadással köszöntötte február 2-án Margitai testvérünket, aki erejéhez képest még igyekszik a helyi szolgálatokat ellátni. A bensőséges ünnepségen Hajnal József egyházkerületi elnök tolmácsolta az egyházkerület lelkipásztorainak testvéri jókívánságait.

A hajdúböszörményi gyülekezet február 9-én iktatta tisztjébe Nagy Nándor lelkész utódját, Imre Albert testvért, a székesfehérvári körzet volt lelkipásztorát. Az ünnepi istentiszteleten jelen volt az egyházelnökség képviselőitében Mészáros Kálmán alelnök, az egyházkerület képviselőitében pedig Hajnal József kerületi elnök és Oláh Lajos kerületi titkár. A beiktatási szolgálatot Mészáros Kálmán alelnök testvér a Szervezeti Szabályzat 34. pontja alapján végezte el.

Az ünnepélyes alkalmon jelen voltak és felszólaltak a testvéregyházak képviselői is: Kiss József református esperes, Lovas Márton református lelkész és Liphart László adventista lelkész.

Két egyháztörténeti tárgyú könyv

Origenészt vas szorgalmáról, töretlen akarateréről Adamantiusnak, Vas-embernek is nevezték. Ő volt az első enciklopédikus műveltségű keresztény teológus. Életének, eszméi harcainak állít emléket Kis Ervin új regényében, melyben nagy gonddal, klasszika-filológusra valló precizussal eleveníti meg Origenészt. Eppen ez az igényesség teszi szükségessé, hogy lexikon-tömörűen összefoglaljuk a máig figyelemre méltó teológus életét.

185-ben Alexandriában keresztényen szülött. Apja, Leonidesz 202-ban mártírhalt, hátrahagyva 6 árva, kik közül csak Origenész volt fiú, aki utolsó perceiben is hűségre intette atyját. Eleinte iratmásolásból élt és tartotta el családját, majd egy keresztény nő biztosította nevelését. Mestere volt Alexandriai Kelemen és Pantänus, míg a platonista bölcséletet Ammonius Sakkasztól sajátította el. 202-ban — Alexandriai Kelemen utódaként a katechetikai iskola vezetője lett. Mivel nők is jártak ide Mt 19:21 alapján — ez az ige a könyv mottója is — kasztrálta magát. Hamarosan híre ment tudományának, és ezt csak fokozták utazásai. 211-ben Caesareában pappá szentelték, amiért Demetrius alexandriai püspök féltékenykedni kezdett rá. 231–32-ben Alexandriában több zsinat is foglalkozott személyével. Megfosztották papi hivatásától, tiltották a tanítástól, sőt még a presbiterségtől is. Barátai a palesztinai Caesareába hívták. Maximinus Thrax üldözése elől a kappadóciai Caesareába, 238 körül Athénbe, 244-ben pedig Arabiába tette át működését. Decius üldözése elől nem menekülhetett. Sok szenvedés után Tyrusban halt meg 254-ben. Ez a szenvedésekben és romantikus fordulatokban bővelkedő élet munkában is gazdag volt. Állítólag 6000 munkát írt. Legnagyobb ezek közül a Hexapla, amelyben az Ószövetség különböző görög fordításait hasonlította össze a héber szöveggel. A négy könyvből álló De Principiis a keresztény tanítás első rendszeres összefoglalása, a Celsus ellen

írt munkája az ókor legnevesebb hitvédő irata. Kis Ervin regényében Origenész varázslatos egyénisége egy képzeletbeli Marcus Favorinus Siculus nevű orvos emlékeztet, naplójegyzetein keresztül bontakozik ki. Közben az író hősein keresztül a hit, a hitetlenség, a vakbuzgóság és a cinizmus lelki okait kutatja.

„Nagy különbség van közöttük: gúnyolni a vallást, vagy gúnyolódni azokban, akik szertelen nézeteikkel meggyalázzák a vallást” — Pascalnak ezt a mondatát írja Emmanuil Roidisz (1835–1905) különös témájú regénye mottójául. Johanna nőpapa — ez a regény címe — nem létezett, de egy régi — 1250-ig, Jean de Mailly híres világkrónikájáig visszavezethető — legenda beszélt arról, hogy IV. Leó 855-ben bekövetkezett halála után egy férfiruhába öltözött Joannes Angelicus nevű nő ült két esztendőig a pápai trónon. Ma már tudjuk, hogy ez nem létezett, hiszen IV. Leó 855. július 17-én halt meg és utána III. Benedek már október 7-én pápai okmányt írt alá, melynek eredeti példánya megvan. A különös, csípős humorú legenda viszont módot teremt Roidisznak arra, hogy szellemesen leplezze le a hamis eszményesítést és a hamis eszményeket. Lényegében nem antiklerikális és nem is vallásellenes munkának készült ez a regény, mégis kíméletlenül éles kritikája méltán éri a középkor sötét századait éppúgy, mint a mindenkori álszentséget és a formális vallásoskodást. Az itt leírt romantikus mese nem történet, de megtörténhetett volna a IX. században. A korról Ph. Hughes, a neves történetíró ezt írja: „Kiveszték csaknem egy évszázadra az életnek legemlékezőbb tiszteit... A sötét idők sehol sem sötétebbek, mint Rómában, ahol 60 éven át egyetlen nemesi család, a Theophylactos-é dominál. Ez kénye-kedvére nevezett ki és tett le pápákat. A részletek annyira groteszkek, hogy szinte elveszítik a realitás valóságsszínűségét.”

Szilágyi Jenő

Csendes percek

KÜLÖNFÉLE AJÁNDÉKOK

Rm 12:6

Ósi, kedves szokás az ajándékozás, és ma is szinte mindenki gyakorolja. Különböztetjük a különféle ajándékokat. Vannak nagy ajándékok, amelyek vagyont érnek, és vannak apró kis ajándékok — a figyelmesség jelei — amelyekkel egymást meglepjük. Az ajándék értékét elsősorban az ajándékozó vagyoni állapota határozza meg, és természetesen — nem utolsósorban — jószívűségének mértéke. Mindenesetre kevésből sokat adni nehezebb, mint sokból.

A mi Istenünk a leggazdagabb, és emellett nem is fukar ajándékozó. Egyetlen Fiát adta értünk — majd elküldte a Szentlelket, hogy közöttünk, bennünk maradjon. A Szentlelket is ajándékozó Isten (1 Kor 12:4–11). Adományai nem a figyelmesség jelei, hanem gazdag, fejedelmi ajándékok, de nem is valami értékes „disztárgyak”, hanem hasznos dolgok — azt is akarja, hogy használjuk. Furcsa lenne, ha valaki egy használati tárgyat kapna ajándékba — mondjuk egy autót — de mert ez ajándék, „vitrinbe” tenné.

Az ajándékozó igyekszik olyan ajándékot választani, amelyenre leginkább szüksége van annak, akit meg akar lepni. Isten mindentudó, tudja hogy milyen ajándék illik hozzánk, és hogy mit tudunk nagyobb haszonnal forgatni. Lehet, hogy az az ajándék, amit mi kapunk, nem valami mutatós (pl. nem nyelvéken szólás, vagy gyógyítás), de egy biztos — HASZNOS! Addig, amíg nem használjuk azt az ajándékot, amit ő jónak látott adni, nem valószínű, hogy újakat kapunk.

Az ajándékot nem illik bírálgatni, kritizálni. Az ajándéknak örülni „illik”. Emberek között megesik, hogy szép ajándék önző szívet takar, de Isten mindig szíve szeretetéből ad. Ha kaptál valamit, használj, ennek fog örülni az, aki adta, s nem annak, ha félreteresz, és újabbat kapsz — másikként „tusakodsz”.

Lehet, hogy más értékesebbet kaptál, a nagy Ajándékozó bölcs döntése folytán. Ezt észreveszed, és azt mondd, amit talán gyermekeid: „Apu, nekem is olyan kell!” Nekik okosan megmagyarázod — nem az a fontos, hogy ugyanolyan legyen —, a tied is értékes, hasznos, talán hasznosabb, mint a másik — s magadnak oly nehéz megérteni: azt használj, amit te kaptál!

Igyekezz úgy élni, úgy forgatni ajándékaidat, hogy többet is bizzon rád a nagy Ajándékozó!

„NE AZ EMBEREK LÁSSÁK!”

Mt 6:18

Nem arról van szó, hogy az emberek „ne lássák”, hanem arról, hogy „ne az emberek” lássák!

De sok mindent teszünk mi hívők csak azért, hogy az emberek lássák, vagy éppen nem teszünk azért, nehogy meglássa valaki. Vasárnap reggel elmegyünk az imaházba, a templomba, „hogy lássák az emberek”, ott vagyunk. Pontosan érkezünk, hogy lássák, mi nem késünk mindig, mint... Az imaórán imádkozunk, „hogy hallják”... különféle szolgálatokat végzünk, hogy „lássák-hallják”, kendőt kötünk, vagy nem kötünk — úrvacsorázunk, vagy nem úrvacsorázunk, „hogy lássák”.

Persze nem gondoljuk ezt így végig, de egyszer vennénk fáradságot, és minden cselekedetünket ilyen szempontból vizsgálánánk meg, azt hiszem, jónéhányról kiderülne, hogy „tessék-lássék”-ből fakad.

Legalább ugyanannyi dolgot nem teszünk, mint amennyit teszünk, hogy „ne lássák az emberek”. Nem csattanunk föl dühösen káromkodva, hogy „ne lássák”, hanem amolyan „hívó káromkodással” próbáljuk levezetni mérgünket. Nem dohányszunk, nem iszunk mértéktelenül, „hogy ne lássák”. Nem hajszoljuk (ha lehet ezt egyáltalán mondani) az anyagiakat, hisz tudjuk: itt kell hagyni — hogy „ne lássák” anyagiasságunkat (ha van is, „ne lássák az emberek”). Cselekedeteink etikai helyességének a mértéke sokszor az emberek véleménye: „mit szólnak hozzá?”

„NE AZ EMBEREK LÁSSÁK!” Lehet, hogy ők is látják, de ne befolyásoljon ez olyan mértékben, hogy képmutató légy, mint a farizeusok, akik hosszú arcot vágtak, amikor böjtöltek, hogy „lássák”... Ne az embernek igyekezz tetszeni! Isten örök látása legyen a mérték. Ő mindezt, mindig lát. Előle nem lehet eltakarni semmit. Titokban figyel, de ha neki igyekezzel tetszeni, nyilván válaszol, nyilvánosan jutalmaz. Azért tégy jót, hogy rá mutathass, hogy róla tehesz bizonyosságot. „Úgy ragyogjon a ti fényetek az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket, de menneji Atyátokat dicsőítsék!” (Mt 5:16.) Nehéz így ragyogni! A legnagyobb bűn az, ha valaki Isten dicsőségét ellopja. Ezt teszi a sátán is. Ne ess ebbe a bűnbe! A dicsőség egyedül Istent illetheti, nekünk csak arcunk pirulhat.

Vajon ma azon fogsz igyekezni (vagy azon igyekeztél), hogy téged lássanak, vagy azon, hogy őt ismerjék föl benned?

Ifjú Almási Mihály